Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Keskiviikko 20.10.2021 klo 9.30—11.16

Läsnä
puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Merja Kyllönen vas
jäsen Aki Lindén sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)
jäsen Ilmari Nurminen sd (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Sofia Virta vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
varajäsen Bella Forsgrén vihr (9, 10) (8 osittain)
varajäsen Piritta Rantanen sd (5, 6, 7, 8, 9, 10) (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 9 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Lakialoite laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta
Lakialoite LA 106/2020 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi
Hallituksen esitys HE 135/2021 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuen

Hallituksen esitys HE 56/2021 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 28/2021 vp

Valiokunta keskusteli asian jatkokäsittelystä.

Valiokunta päätti pyytää perustuslakivaliokunnan lausunnon "Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi joihinkin valtakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviin lakeihin tai niiden yksittäisiin pykäliin säännökset koskien niiden soveltamista Ahvenanmaalla (esim. ”Mitä tässä laissa säädetään hyvinvointialueista, sovelletaan Ahvenanmaan maakunnan osalta Ahvenanmaan maakunnan kuntiin.”). Säännösten tarkoituksena on hallituksen esityksen mukaan säilyttää nykytila. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pyytää perustuslakivaliokunnan arviota sääntelyn suhteesta perustuslakiin ja Ahvenanmaan itsehallintoon".

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lastensuojelulain 13 b §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 170/2021 vp

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytysten uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 167/2021 vp

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Hallituksen esitys HE 146/2021 vp

Asiantuntijalausunto HE 146/2021 vp StV 20.10.2021 Invalidiliitto ry Asiantuntijalausunto A 8
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022 B 8

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Invalidiliitto ry, liite

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehtiin seuraavat lisäykset ja muutokset:

Muutettiin kappaleen 2 toinen virke kuulumaan seuraavasti: ”*Hallitus on luvannut kattaa* kaikki koronaan liittyvät välittömät kustannukset täysimääräisesti kehyksen ulkopuolisina menoina vuosina 2021—2023. Lisättiin kappaleen 2 loppuun seuraava virke: "*Sosiaali- ja terveysvaliokunta kiirehtii koronakorvausten maksamista kunnille.*"

Vpj. Laiho ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että kappaleen 22 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta pitää tärkeänä, että terapiatakuu toteutetaan."

Ed. Lindén ed. Virran kannattamana ehdotti, että kappaleen 22 loppuun lisätään seuraava virke: "*Valiokunta pitää tärkeänä, että terapiatakuu toteutetaan osana hoitotakuuta.*" Ehdotuksista äänestettiin vastakkain. Ed. Lindénin ehdotus hyväksyttiin äänin 9—3.

Lisättiin kappaleen 26 toisen virkkeen jälkeen seuraava virke: "*Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on nostettu esille ongelmana se, että lähihoitajien koulutuksen keskeyttäneiden osuudet ovat kasvaneet. Valiokunta yhtyy huoleen ja asia on syytä selvittää.*" Kappaleen 26 loppuun lisättiin seuraava virke: "*Lisäksi valiokunta esittää huolen erikoislääkärikoulutuksen riittämättömyydestä eräillä erikoisaloilla esimerkiksi psykiatriassa, reumatologiassa ja fysiatriassa.*"

Vpj. Laiho ehdotti, että kappaleen 26 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta pitää tärkeänä, että koulutusmäärärahoja kohdennetaan myös terveystieteiden maisterikoulutuksen aloittamiseen Helsingin yliopistossa sekä Uudenmaan pelastajakoulutuksen säilyttämiseen." Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Täydennettiin kappaleen 27 loppua seuraavasti: "*...ja koulutuksen maksuttomuutta koulutettaville sekä huomioidaan eri psykoterapiakoulutuksista valmistuneiden ammattitaidon hyödyntäminen. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa nousi esille myös, että Oulun yliopiston yleisen kasvatustieteen koulutusohjelmasta, kasvatuspsykologia pääaineena, on valmistunut hieman alle 400 kasvatustieteen maisteria. Kasvatuspsykologeilla ei kuitenkaan ole nimettyä tehtävää esi-, perus- tai toisella asteella, eikä muissakaan oppilaitoksissa, joten heidän osaamisensa ei tule hyödynnetyksi lasten ja nuorten hyväksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että arvioidaan, mitä toimia tarvitaan, jotta kasvatuspsykologien osaaminen saataisiin hyödynnetyksi oppilas- ja opiskelijahuollossa.*"

Lisättiin kappaleen 28 toiseksi viimeiseksi virkkeeksi seuraava virke: "*Erityisen tärkeää on kiinnittää huomiota henkilöstön työolojen ja palkkauksen kehittämiseen, jotta koulutettu työvoima jatkaa työtään Suomessa.*"

Täydennettiin kappaleen 34 viimeistä virkettä seuraavasti: ”*Valiokunta kiinnittää huomiota asiantuntijalausunnoissa esitettyyn huoleen rahoituksen riittävyydestä ja pitää välttämättömänä, että talousarvioesityksissä varmistetaan toimintamallin mukaisten palveluiden riittävä ja pysyvä rahoitus.*”

Lisättiin kappaleen 35 jälkeen uusi väliotsikko ja kappale seuraavasti: "*Vammaispalvelut*

Monet vammaiset ihmiset ovat elämänmittaisesti riippuvaisia erityispalveluista. He tarvitsevat vammaispalvelulakiin sekä hoitotarvikkeiden, apuvälineiden ja kuntoutuksen osalta terveydenhuoltolakiin perustuvia erityistason palveluita. Palveluiden tarpeen arviointi ja toteuttaminen edellyttävät erityistä osaamista. Vammaispalveluissa, ja erityisesti kehitysvamma-alalla, osaavan henkilöstön saatavuus on heikentynyt lyhyessä ajassa jyrkästi. Valiokunta toteaa, että eri vammaisryhmien palveluiden riittävyyteen ja saatavuuteen on kiinnitettävä huomiota ja on varmistettava riittävät henkilöstöresurssit. Lisäksi koronapandemian aikana syntyneeseen palveluvajeeseen on tarvittaessa vastattava lisäresursseilla."

Lisättiin kappaleen 37 ensimmäisen virkkeen jälkeen seuraava virke: "*Valiokunta kiinnittää huomiota rahoituksen kohdentamiseen hoitajamitoituksen toteuttamiseen.*" Lisättiin kappaleen loppuun seuraava virke: "*Valiokunta esittää huolen myös ammattitaitoisen henkilöstön riittävyydestä kotihoidossa.*"

Lisättiin kappaleen 37 jälkeen uusi kappale seuraavasti:

"*Lisäksi valiokunta toteaa, että omaishoitajien tilanne on koronapandemian aikana heikentynyt entisestään, kun esimerkiksi intervallihoitoja on peruttu. Omaishoitajien asemaan ja jaksamiseen tulee kiinnittää huomiota jo siksi, että omaishoitajien työ tuottaa yhteiskunnalle merkittäviä säästöjä, koska hoidettavien hoidon järjestäminen muilla tavoin tulisi moninkertaisesti kalliimmaksi.*"

Vpj. Laiho ehdotti, että kappaleen 37 loppuun lisätään seuraava virke: "Valiokunta ehdottaa vakavasti harkittavaksi hoitajamitoituksen voimaantulon lykkäämistä." Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Muilta osin lausuntoluonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Vpj. Laiho varasi tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että se on jätettävä viimeistään tänään 20.10.2021 klo 14.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Laiho

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 21.10.2021 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen